

per més que per un solc pugui fer-se córrer un poc de rec (que tot seguit s'eixugarà), i per més que per un fonçal pugui circular algun regueró o torrentet, no és essencial. L'única reserva seria que si bé sembla segur que la inicial fos de naturala africana i no una simple s-, també es podria tractar de cʎ-, car el sicilià i altres parlars del Mezzogiorno canvien cʎ en ts i no pas ě com a la resta d'Itàlia (*brazzu* = italià *braccio* = català *braç*), però a Ligúria la z- és més inequívoca.

Un parell de tempteigs encara, però no em semblen convincents ni prometedors per al futur. El mot coincideix amb l'it. dial. *ciotto* 'coix' («zoppo»): almenys és antic, car el sobrenom *Il Ciotto* del rei Carles II de Nàpols ja l'hi donava Dante (*Paradiso* xix, 27), i és molt estès, fins al venec. *zòto*: la seva difusió es pot veure en els mapes 191-2 i iv, 745 de l'*AIS*, els complements del qual el situen a la punta N. del ladi dolomític (Marebbe, p. 305). «Origine sconosciuta» Prati, però em sembla que és simplement de creació expressiva o imitativa, cf. it. *zoppo*, fr. oc. *clap* sinònims, it. *ciotto*, *ciottolo* 'palet, còdol': tot plegat em sembla imitar el soroll sincopat de la marxa del coix o del rebot dels còdols. Jo no veig via semàntica per passar d'això a *sot* 'forat'.

Germànic? Hi ha un a.-al. mj *sôt* 'deu, pou', del qual segons Krahe (*Unsere Aeltesten Flussnamen*, 26) prové el nom del riu *Soode* (afl. del Lempe, distr. Hofgaismar); no dubto que pertany a l'arrel de l'al. *sieden*, angl. *seed* 'bullir', de la qual vénen esc. ant. *seyð* 'aigua brugent' («brassendes»), *soð* 'aigua bullent per coure carn', suec ant. *sauðn* 'deu borbolejant', i no hi ha dubte que es tracta d'una arrel del germànic comú, si bé més aviat aplicada a coses ben diferents de res líquid (gòtic *sauðs* 'víctima sacrificada'): menys convincent és l'origen indoeuropeu que hom li assigna (Kluge, s. v.; Pok., *IEW*, 914), car només hi ha algun mot escadusser avèstic i rus de sentit i forma a penes vagament afins. En tot cas un origen germànic es fundaria només en agafadors ben febles, no donaria compte de l'africana inicial ts- o cʎ- ni del significat bàsic del mot, i l'àrea del mot en romànic hi és ben oposada. Per a un germà indoeuropeu del mot germànic també manquem de base.

La situació circummediterrània i meridional de tots els representants del mot orienten clarament cap a una etimologia proto-mediterrània.

DERIV.: *Sotal* m. 'sot, fonçal' Pineda (1931), i amb caràcter més augmentatiu (a la manera de *fondalada*, *clotarada*): *sotalades* ja usat per Verdaguier en un escrit juvenil (1866-70: *Obres Inèd.*, p. 237);³ la *sutalada* de Fontantiga, Taradell, «una coromina és un sot de terra que faci una *sotalada*» l'Estanty (1936); a Besora igual o bé *sutarada*, només així a Vidrà, i *sotarrada* a St. Pere de Torelló (1953). *Sotàs*. *Ensotar*, *ensotat* (V. supra); +*ensotament* 'qualitat d'ensotat': «l'ensotament de certes valls del Pallars i de l'Alt Aragó les torna tristes».

¹ El «menorquí» de Ferrer i Parpal (1887) entre ells, tot i que el mot no s'usa a les Illes; fins i tot

FebrCard. (que sol admetre tot el que porta Belv.) l'omet. La noteta d'AMAlcover no té doncs cap valor. —² Altrament que el nostre mot es vagi estendre fins cap les terres cantàbriques no fóra inconcebible. El doctorand Söll («Wald in den romanischen Sprachen», p. 376) estranyant-se que *SALTUS* hagi pres el sentit de 'castanyeda' en el NO. d'Espanya, i no en el centre, suggerí que això pogués ser degut al fet que allà els boscos de castanyers es troben en valls muntanyenques on hi ha un curs d'aigua, i per tant suposa que allí hi hagi hagut encreuaments amb *rsotto pre-romà, al qual (crec partint de les elucubracions de Hubschmid) atribueix el significat d'«aigua». Piel, *VRom.* xxxi (1972), 126, li ho rebutja fent notar que en el centre hi ha ben poques castanyedes a causa del clima, i moltes en el Cantàbric; d'això vindria tot, i no pas de res d'aigua; és clar, puix que no és 'aigua' el significat d'aquest mot pre-romà: si hagués dit que hi intervé el mot pre-romà en el seu sentit de 'fondalada' ja no fóra desencaminat, si bé restaria mer postulat, des del punt de vista geogràfic. —³ I en algun altre reforçant la prova de l'arrelament de *sot* 'clotada' fins endins del Princ.: «la Guilleria --- tot ho trobí aspre --- las montanyas que amagan sos pelats caps entre las bromas y sos peus en abismosas *sotaladas*, lo murmuri dels rierals ---» (carta de 1865, quan encara el gran poeta era més pagès que estudiós, *Epist.* i, 19).

SOTA, prep., l'antiga variant *SOTS* i *sota* provenen respectivament del ll. clàssic *sŭbtus* i d'una variant *sŭbta pròpia del llatí vulgar regional i també conservada en oc. ant. *sota*, sard *su(t)ta* i en dialectes italians, nascuda pel model del ll. *infra* i dels duplicats llatins *super/supra*, *inter/intra*, *circum/circa*, *foris/foras* etc. □ 1.ª doc.: tant *sots* com *sota*, des dels orígens (textos del S. XIII).

«Les erbes que s'fajèn *sot*' aquella ymaga», *VidesR*, 151v1, n. 93 (*sots* en el ms. B, *sub* en l'original llatí); «mentre que'l fet estia en la manera que ara està, so és saber, *sota* la nostra se<n>yoria e de nostres areus», doc. cancelleresc de 1320 (Finke, *Acta Ar.* III, 386). «Amagaven *sota* terra tot so que robat avien», doc. de 1329 (*BABL* IV, 435); traduïnt «una borsa e una cintureta *sotto* alla guarnacca» de Boccaccio (III, iii, 180. 29) els traductors del *Decameron* (a. 1429) posaren «trasc de *sota* son mantell ---» (p. 170); «no's volc metre sinó *sota* los braços del rey Karlo», id. x, § 6, 574.5f.; també NFranc traduïa per *sota* el *sotto* del Corbaccio (*BDLC* xvii, 40). Des de fi del S. xv *sots* va anar quedant antiqua en la llengua viva, i *sota* ha quedat com a forma general.

Sots és més freqüent a l'E. Mj., tant en el sentit material i propi com en els morals i figurats: «Blanquerna --- dix a Felix --- —*Sots* un bell arbre, prés de una fontana, stava un philosoph e un pastor ---», *Merav.* (Ag. I, 58); «que cascú teuler --- aý' a tener --- un brag<u>ejador, lo qual --- no ause fer altra fassena sinó brag<u>eýar, *sotz* la pena daval escrita ---